

De Gok van Pascal

Felix Sperans

Uitgeverij Gelderland

De Gok van Pascal

Felix Sperans

Uitgeverij Gelderland

Blaise Pascal

Blaise Pascal was een allround geleerde met een uitzonderlijke intelligentie. In de zeventiende eeuw, ook al eens de gouden eeuw genoemd, waren er wel meer wetenschappers die “alles” bestudeerden. Toen was dat eerder regel dan uitzondering. Pascal was trouwens ook niet de eerste de beste. Hij was een rasecht genie. In de eerste plaats was hij een buitengewoon begaafde wis- en natuurkundige. In beide disciplines verrichtte hij baanbrekend werk. Verder vond hij de eerste mechanische rekenmachine uit, de Pascaline genoemd, die als voorloper van onze huidige computers mag beschouwd worden. Alsof dat allemaal nog niet genoeg was vond hij ook nog het openbaar vervoer uit. Hij stichtte, organiseerde en beheerde in wereldprimeur het openbaar vervoer in Parijs. Pascal was nog veel meer dan dat. Zo was hij ook filosoof, theoloog en apologet. Spijtig genoeg is de man nog voor zijn veertigste moeten sterven en had hij een niet al te beste gezondheid. “God” weet wat hij nog allemaal bedacht en uitgevonden zou hebben, als hij wat langer had mogen leven en niet zo ziek was geweest. Maar goed, met “als” kan je Parijs in een fles steken. Daar gaan we ons dus niet aan wagen.

Ondanks zijn genialiteit was Pascal heel nederig en vrijgevig. Zo hamerde hij er geregeld op dat de mens de grenzen van zijn intellect diende te erkennen en moest buigen voor de mysteries van de natuur. Waarschijnlijk is hij daarom begonnen met de opbouw van de kansberekening. Verder schonk hij zijn vermogen weg aan de armen van Blois, een stad in Frankrijk, gelegen aan de rechteroever van de Loire, waar de mensen in die tijd nog stierven van honger.

Zoals het een christelijk filosoof en theoloog in die

tijd betaamde, heeft Pascal zich uiteraard ook gebogen over de vraag of er nu al dan niet zoiets als een "God" bestond. Geniaal of niet, maar op deze vraag bleef ook hij het antwoord schuldig. En dus waagde hij een gok, later bekend geworden als "de gok van Pascal."

Pascal beweerde dat men volgens de waarschijnlijkheidsleer wel in een of ander soort "God" "moest" geloven. Als deze namelijk bestaat, dan is de winst van de gelovige immers oneindig: de hemel na je dood. Bestaat "God" daarentegen niet, dan verliest de gelovige niets, want dan heeft hij tenminste op een menswaardige manier geleefd en zo zullen zijn nabestaanden goede herinneringen aan hem overhouden. Iets waar veel ongelovigen erg mee begaan zijn. Als dat waar is, en volgens ons genie was dat zo, dan gaan wij die gok hier eens even onder de loep nemen.

Woordje uitleg

Laat mij die gok van Pascal eerst eens met mijn eigen woorden proberen te omschrijven. Met de woorden van een simpele ziel dus. Misschien begrijp ik het dan zelf ook, net zoals jij. Dat hoop ik althans.

Laat ons aannemen dat "God" bestaat. Kan toch? Niemand kan bewijzen dat dit onmogelijk is, net zoals niemand kan bewijzen dat "God" wel bestaat. We kunnen dus niets anders doen dan met veronderstellingen werken. Of, zoals Pascal dat deed, door ons op de kansberekening te baseren om dan uiteindelijk toch nog te moeten gokken.

Als "God" bestaat, dan kunnen we daar tijdens ons leven maar best rekening mee houden. Want, dan zou het wel eens kunnen dat wij na onze dood, op een of andere manier, rekenschap zullen moeten afleggen voor al wat we tijdens ons leven hebben uitgericht. Hetzij goed, hetzij kwaad. Dan is het ook best mogelijk dat wij in een volgend leven, hoe of waar dat ook moge zijn, op een of andere manier, de gevolgen zullen moeten dragen van de manier waarop wij ons in dit aardse leven hebben gedragen. Dus kunnen wij maar beter proberen ons uiterste best te doen om zo goed mogelijk te leven, zodat wij ons, na onze dood, zo weinig mogelijk hoeven te beklagen.

Veronderstel nu van de andere kant dat er toch geen "God" zou bestaan, wat volgens de kansberekening van Pascal zo goed als uitgesloten blijkt te zijn. Wat hebben we dan te verliezen, indien we toch geleefd zouden hebben alsof er wel een "God" had bestaan? Volgens Pascal: "Niets!"

Maar, als we er maar op los leven, naar "God" of gebod niet omkijken, en als we dan na onze dood wel met "God" zouden geconfronteerd worden, dan is de kans groot dat we nogal raar zullen opkijken, als het al niet erger is dan dat.

Draai en keer het zoals je wilt, een mens kan maar best gokken zoals Pascal ons dat voorhield en ervan uitgaan dat er wel zoiets als een "God" bestaat, wie of wat dat ook moge zijn. Maar, als je eenmaal akkoord gaat met de stelling van Pascal, dan zal je ook navenant moeten leven. Leven om "God" zoveel mogelijk te behagen dus. Wie zo leeft heeft niets te verliezen, maar wel alles te winnen. Ik geloof dat Pascal gelijk heeft en ik probeer volgens zijn stelling te leven, zoals ik je verder in dit boek zal uitleggen. Want geloven is één, consequent je geloof beleven is heel wat anders. Of, zoals mijn vader zaliger dat zei: 'Geloof zonder werken, is dood.' Wel, mijn keuze is gemaakt. Eerst toch nog vlug een kleine kanttekening maken bij de visie van Pascal, vooraleer we aan het grote werk beginnen. Kanttekening? Nou ja, oordeel zelf.

Ik heb niet eens een godsbewijs of een kansberekening nodig om te weten dat je als mens je ook menswaardig dient te gedragen. Waar immers zou ik het recht vandaan moeten halen om wie dan ook, wat dan ook in de weg te leggen? Natuurlijk doe ik dat soms wel. Zij het dan wel onbewust en ongeweten, om er dan achteraf spijt van te hebben. Nadien zal ik er dan ook alles aan te doen om het bij een volgende gelegenheid beter te doen. Opzettelijk zal ik nooit iemand pijn doen of nadeel berokkenen. Ieder ander mens heeft immers evenveel recht op geluk als ik. Het is zeker niet aan mij om dat geluk te hypothekeren of in gevaar te brengen. Waarom zou ik dat doen? Iedereen handelt en denkt anders dan ik. Daar ben ik intussen toch al achter gekomen. Maar dat mag en kan geen reden zijn om op welke manier dan ook, tegen welke persoon ook, moeilijk te gaan doen, of hem wat dan ook in de weg te leggen.

Wij zijn hier met meer dan zeven miljard stervelingen op deze aardbodem neergezet. Niemand heeft meer rechten of plichten dan gelijk wie van de overige zeven miljard

ook. Iedereen is gelijk voor de wet (voor mij toch), of zou dat toch moeten zijn. Niemand heeft zichzelf geschapen, niemand heeft zichzelf opgevoed, niemand is in staat om zijn eigen gedachten te maken, niemand heeft zijn eigen instincten en verlangens gemaakt of heeft die altijd en overal onder controle. Dus, laat ons alles en iedereen aanvaarden zoals ze zich aan ons voordoen en er ons zeker niet tegen verzetten of aan storen. Het leven, de wereld, de mensen, ze zijn allemaal zoals ze zijn en door je daaraan te ergeren belast je alleen maar jezelf. Feiten zijn feiten en daar valt weinig of niets aan te veranderen of te verhelpen. Het is zoals het is en anders is het niet.

Verder kunnen wij proberen ons in te zetten voor mens en maatschappij, zodat iedereen tevreden is over ons en wij over onszelf. Laat ons gewoon een beetje goed zijn voor elkaar. Daar zal zelfs "God" al dik tevreden mee zijn, en onze naaste met hem. De kans is trouwens groot dat jijzelf nog het meeste plezier zult beleven aan je inzet en je menslievendheid. Waarom? Omdat je dan geliefd en gerespecteerd zult worden in je omgeving en dat geeft een geweldig goed gevoel. Een groter geluk bestaat niet op deze wereld, geloof me vrij. Probeer het maar, je zult me gelijk geven en me dankbaar zijn dat ik je deze tip aan de hand heb gedaan.

Tot slot nog een woordje over die "God" van Pascal. Welke "God" Pascal op het oog had weet geen mens, maar waarschijnlijk dacht hij bij het woordje "God" automatisch aan de "God" uit de Bijbel. Zo was dat in die tijd alleszins in Frankrijk gebruikelijk. Ik doe dat niet. Volgens mij is de Bijbel immers niet meer dan een sprookjesboek, vol mythen, legendes, overgeleverde volksverhalen en tradities. Ik heb de Bijbel er onlangs nog eens op nagelezen en kan me daar niet meer in vinden. Ik kan mij onmogelijk nog verzoenen met het soort wreedaardige en wraakzuchtige "God" die in het Oude Testament ten

Volgens de Franse natuur- en wiskundige, Blaise Pascal, was niemand in staat om te bewijzen dat God bestaat. Dus vond hij het moeilijk om voor zichzelf uit te maken of hij nu al dan niet moest geloven in een onbekende God. Uiteindelijk ontdekte Pascal dat je volgens de kansberekening wel in God 'moet' geloven. 'Immers,' zo beweerde Pascal, 'als God bestaat, dan heb je er 'alles' (de eeuwigheid) bij te winnen. En als Hij toch niet zou bestaan, dan heb je er 'niets' bij te verliezen.' Deze stelling staat bekend als **De Gok van Pascal**.

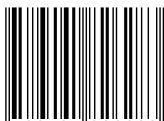
In dit boek probeert Felix Sperans de lezer de weg naar God te wijzen, aan de hand van wat hij in de loop van de voorbije 70 jaar over God en de manier om Hem te vinden, op allerlei mogelijke manieren aan de weet is gekomen. 'Als de eeuwige gelukzaligheid je lief is, dan kan je dit boek niet links laten liggen,' aldus de auteur.

De Gok van Pascal is geschreven in de typische stijl van Felix Sperans, soms mild-ironisch, maar altijd helder en met gevoel.

Felix Sperans (Molenbeek-Wersbeek, 3 januari 1944) is een Belgisch auteur en kunstschilder. Sperans wordt geboren tijdens de Tweede Wereldoorlog. Vanaf zijn twaalfde brengt hij enige tijd door bij de paters, in een college voor priesterroepingen. Hij droomt ervan missionaris te worden, zoals zijn idool pater Damiaan. Wanneer de paters besluiten dat hij niet geschikt is voor het priesterambt, gaat hij psychologie studeren aan de Katholieke Universiteit Leuven.

uitgeverij
GELDERLAND
BOEKEN | KRANTEN | TIJDSCHRIFTEN

9 789491 826283 >